

Có một bà mẹ kia có đồng con nhưng bà thường ghét con trai út hơn hết, vì trước khi đẻ con sinh ra, chồng bà qua đời một cách đột ngột, để lại cho bà bao nhiêu thiếu thốn, còn đẻ con không bao giờ được biết mặt cha. Thế đó, đẻ con trai út là nguỵ nan cho bà. Không nhưng là người bù đắp cho bà tình thường con cha chồng nhưng cũng là niềm hạnh phúc của bà vì con ngoan ngoãn, học giỏi, và luôn luôn vâng lời mẹ. Bà xem con như là đứa con, là một phần của cuộc đời mình. Thời gian trôi qua, con út khôn lớn và có người yêu, bà mẹ buồn lắm nhưng biết đây là điều phải đến, cũng là điều bà phải chấp nhận nên bà vui vẻ lo việc con cái cho con. Sau đám cưới, bà mẹ sống chung với vợ chồng con và tiếp tục chăm sóc cho con tới cuối đời. Đời người chung quanh, chàng thanh niên này là một người đã khôn lớn, có gia đình riêng, có nghề nghiệp tốt, và có chỗ đứng trong xã hội. Nhưng đối với mẹ anh, anh vẫn chỉ là đứa con trai con gái bé bỏng cần được mẹ chăm sóc. Vì anh không được tin do lo cho chồng nhưng phải làm theo mẹ điều bà dặn bảo. Mẹ khi bà làm những điều quá đáng, chồng hỏi nhai đoán bèn cho anh rời mua thuốc bỏ anh uống, hoặc mua quần áo cho anh, mua anh phải mặc, vợ anh không đồng ý, và nói: "Mẹ chỉ thích nhà con không phải bận nhai đâu nhai ho: nhà con không thích nhưng quần áo đó đâu!" thì bà nói: "Tôi sinh ra con tôi, nuôi nó từ nhai đến lớn, tôi phải biết nó hơn cô ch!" Mẹ khi bà nói như thế, cô con dâu không thể làm gì khác hơn là vâng theo ý bà. Không nhưng chăm sóc cho con tiếp tục ăn thức uống, cái quần cái áo, bà mẹ này cũng muốn con quy thuận mẹ vì theo ý bà. Mẹ khi có chuyện con cái quy thuận, người con trai phải hiểu ý mẹ và làm theo ý mẹ chỉ không dám bàn cãi với. Thế quý thánh giá, đây là hình ảnh tiêu biểu của một người mẹ không muốn cho con lìa khỏi mình để tự lập, và gia đình này không sớm thì muộn sẽ có nhai nạn đến.

Trong Câu Chuyện Gia Đình kể trước, chúng tôi có trình bày ba nguyên tắc cha mẹ cần áp dụng trong mối quan hệ với con, để khi con cái đã trưởng thành và có gia đình riêng, có thể là khi sẽ rằng mua của cha mẹ một cách nhai nhàng. Nhưng nguyên tắc đó là: (1) Cha mẹ thay đổi từ vai trò bậc thầy, khuyên bảo chỉ dạy con đến chỉ sẵn sàng hỏi nhai những điều của con. (2) Thay đổi từ vai trò nhai quy định trên đời sống con sang vai trò làm người nhai nhai đến và chỉ với con. (3) Thay đổi từ chỉ khuyên dạy con đến chỉ trao đổi ý kiến với con. Trong Câu Chuyện Gia Đình kể trước, chúng tôi đã trình bày điều đầu tiên là thay đổi từ vai trò bậc thầy dạy bảo con đến chỉ sẵn sàng hỏi nhai con nên hôm nay xin trình bày hai điều còn lại sau đây:

Nguyên tắc 2: Thay đổi vai trò nam quy định kiểm soát con sang vai trò hàng đầu và cố vấn

Khi con chúng ta còn nhỏ, các em còn biết rằng cha mẹ là người có thẩm quyền trong gia đình. Là con, các em có bản phận vâng lời cha mẹ và để dành sự kiểm soát của cha mẹ. Tuy nhiên, khi con bắt đầu khôn lớn, khi các em bước vào tuổi mười tám, hai mươi, chúng ta cần thay đổi cách dạy, để con thấy rằng cha mẹ công nhận sự trưởng thành của con, bắt đầu sự kiểm soát và nam quyền trên con và bắt đầu cho con hiểu do họ trong những quyết định riêng của con. Nếu khi con đã trên hai mươi tuổi, cha mẹ xem con là người trưởng thành, không ra lệnh, sai bảo đi đâu này đi đâu kia như người chưa làm người cố vấn, hàng đầu; con sẽ cảm thấy thoải mái, sẽ không ngại gặp cha mẹ và sẽ sẵn sàng hỏi ý kiến cha mẹ trong những vấn đề quan trọng. Theo lời Kinh Thánh dạy, dù đã lớn khôn, con cái vẫn còn vâng theo sự chỉ dạy và hàng đầu của cha mẹ. Sách Châm Ngôn trong Thánh Kinh Cựu Ước dạy như sau: "Hỡi con, hãy nghe lời khuyên dạy của cha, chớ bỏ phép tắc của mẹ con," "Hỡi các con, hãy nghe lời khuyên dạy của mẹ tôi người cha, khá chú ý vào, hãy cho biết sự thông sáng," "Hãy nghe lời cha đã sinh ra con, chớ khinh bỏ mẹ con khi người trưởng thành già yếu (Châm Ngôn 1:8; 4:1 & 23:22). Nếu cha mẹ tôn trọng con khi con đã khôn lớn, thông cảm và chấp nhận ý kiến của con, con cái sẽ sẵn sàng vâng theo lời hàng đầu, chớ bỏ của cha mẹ.

Có hiểu biết cha mẹ dù con đã khôn lớn, có gia đình riêng, đã làm cha làm mẹ, nhưng vẫn xem con như hàng đầu của con nít, không biết gì. Họ vẫn nam quyền kiểm soát con và muốn con làm theo ý mình trong mọi sự. Mọi khi con không làm đúng như điều họ trông mong, họ tức giận, la mắng nặng nề, không mất chút tôn trọng con. Cách cư xử đó sẽ khiến con cái buồn giận, tổn lòng, do đó sẽ tìm cách lánh xa cha mẹ và không muốn vâng lời cha mẹ. Là hàng đầu của cha mẹ thực tế, chúng ta cần công nhận sự trưởng thành của con cái và cho con được tự do quyết định cho chính mình. Đức Chúa Trời, Người Cha thiêng liêng của chúng ta, là Đấng toàn thiến, toàn hảo, quyền năng, Chúa biết rõ tất cả mọi sự, nhưng Ngài chỉ hàng đầu và khuyên dạy chúng ta, Chúa không bắt buộc chúng ta làm theo ý Ngài hay đi theo chương trình Ngài đã định. Nếu Đức Chúa Trời, là Đấng toàn tri toàn năng, mà còn cho chúng ta quyền tự do của con thì chúng ta, nhưng con người biết toàn, với hiểu biết trong sự hiểu biết, không nên lấy quyền làm cha mẹ buộc con cái làm theo ý mình. Sau khi chuyển vai trò làm chủ, kiểm soát con đến vai trò hàng đầu con, cha mẹ sẽ bước đến vai trò kẻ tiếp, đó là làm người cố vấn cho con.

Ngồi hàng đầu là người cha cho người khác ngồi phía sau, còn người con, cũng góp ý như người khác, chỉ là người con nói lên ý kiến của mình khi người kia hỏi. Trong giai đoạn này, chúng ta để cho con tự quyết định như người lớn độc lập riêng rẽ. Nếu con hỏi ý cha mẹ, cha mẹ sẽ cho con biết cha mẹ nghĩ gì, có ý kiến gì về vấn đề của con. Nếu người lớn sợ rằng nếu để con tự quyết định, con sẽ quyết định sai và rồi thất bại hay hỏng việc, vì thế cứ quyết định giúp con mãi. Thế thì ra, nếu cha mẹ cứ tiếp tục quyết định mọi việc cho con, là hàm ý không công nhận con đã khôn lớn. Hơn nữa, nếu cha mẹ không cho con tự quyết định và chịu trách nhiệm về quyết định của mình, con sẽ không có kinh nghiệm trong đời và sẽ khó nên người trưởng thành. Vì lý do đó, người lớn khi chúng ta cần để cho con quyết định theo ý của chúng, nếu quyết định thì người lớn khôn ngoan, con cái sẽ học kinh nghiệm và lớn sau sẽ quyết định khôn ngoan hơn. Dĩ nhiên đây là trong trường hợp người lớn không nguy hiểm đến tính mạng hay nguy hiểm cho cuộc đời. Khi con đã khôn lớn, chúng ta chỉ góp ý, hàng đầu, chỉ không ra lệnh hay sai bỗ, và nhất là chúng ta có thể cứu nguy cho con, để con biết rõ ý Chúa trong những quyết định quan trọng.

Nguyên tắc 3: Thay đổi từ chỉ khuyên dạy đến chỉ trao đổi ý kiến và hỏi ý con về vấn đề của cha mẹ

Khi con còn nhỏ, cha hỏi u biết không, cha mẹ cần chỉ dạy con từng li từng tí. Khi con biết đi u khôn lớn, hỏi u biết, có người đi u cha mẹ không cần khuyên bảo, vì con đã có đủ hiểu biết. Khi con cái chúng ta đã ra đời, đã thành nhân, cha mẹ nên đổi từ chỉ dạy con theo nguyên tắc hàng đầu, nghĩa là không chỉ nói cho con biết đi u con nên làm như người lớn hỏi ý con về những vấn đề của cha mẹ. Trong đời sống ngày nay, có những vấn đề mà nếu hỏi ý con cái, chúng ta sẽ có cái nhìn đầy đủ, rõ ràng hơn và nhờ đó sẽ có quyết định khôn ngoan hơn. Quý vị có bao giờ hỏi ý con cái về những vấn đề quan trọng không? Khi được cha mẹ tin cậy và hỏi ý kiến, con em chúng ta sẽ rất thích. Thích vì thấy cha mẹ tin cậy mình, vì mình được góp phần trong quyết định của cha mẹ và nhất là thấy cha mẹ không xem mình là trẻ con nữa. Tình thân hơn, tôn trọng và tin cậy lẫn nhau sẽ giúp cũng cải thiện quan hệ giữa cha mẹ với

những người con đã trở nên thành. Ví dụ khi đến thay đổi công việc, chỗ ở, hoặc có những tính toán quan trọng về vấn đề tiền bạc, mua bán, mà cha mẹ hỏi ý những đứa con trở nên thành, các con sẽ giúp chúng ta có thêm ý kiến, có cái nhìn đầy đủ hơn và cũng giúp con cảm thấy gần gũi cha mẹ hơn.

Tiền sĩ Norman Wright mô tả vai trò làm cha mẹ với hình ảnh người làm vườn. Ông nói, khi trồng một cái cây, trách nhiệm của chúng ta là chăm sóc cái cây đó bằng cách tưới nước, bón phân và rễ đất cho nó mọc lên, tiếp phát triển theo điệu mà Đức Chúa Trời đã định. Người làm vườn dù như thế nào khôn ngoan và kinh nghiệm, không thể bắt cái cây ra hoa ra trái trong thời điểm mình muốn, cũng không thể bắt cái cây ra trái cam hay cây mận ra trái bưởi. Cũng thế, cha mẹ tuy là người sinh ra con nhưng không thể ép buộc con cái làm theo ý mình hay trở nên người mà cha mẹ muốn. Cha mẹ cần để cho con phát triển tự nhiên theo khả năng Chúa ban và trở nên người Chúa muốn. Cha mẹ cũng không thể nắm giữ con cho mình mãi mãi. Hai nguyên tắc sau đây của Thánh Kinh là điệu chúng ta cần ghi nhớ: (1) Hãy dạy cho trẻ thơ con để nó phụng theo; dù khi nó trở về già, cũng không hề là khi đó" Châm Ngôn 22:6, và: (2) Vậy nên, người đàn ông phụng là cha mẹ mà kết hợp với mình, hai người cùng nên một thể" (Ê-phê-sô 5:31). Nói ngắn gọn, hai nguyên tắc đó là: cha mẹ cần hướng dẫn những đứa con như trong con để nó mà Chúa đã định, và khi con khôn lớn, đến tuổi trưởng thành, chúng ta phải để cho con tách rời khỏi quyền kiểm soát của cha mẹ. Có như thế con mới trở nên thành và gia đình con mới hạnh phúc.

Minh Nguyên

Chương Trình Phát Thanh Tin Lành